

Staten-Generaal plaatst veiligheid renners op de agenda

“Zwaard van Damocles boven de wielersport”

Het was een van de gespreksonderwerpen tijdens de voorbije wielerklassiekers: de talloze valpartijen die de Vlaamse voorjaarswedstrijden ontsierden. Sport & Strategie trok naar de Staten-Generaal van het Vlaamse wielrennen, waar naast de veelvuldig gehoorde oproep tot vernieuwing vooral de problematiek van de veiligheid van de renners op de agenda werd geplaatst.

AUTEUR: BENEDICT VANCLOOSTER

De Staten-Generaal vond plaats aan de KU Leuven Campus Antwerpen op woensdag 26 maart, enkele dagen voor de E3 Harelbeke, Gent-Wevelgem en de Ronde van Vlaanderen, drie klassieke voorjaarsafspraken die één voor één herschapen zouden worden in rennerskerkhoven. Enkele dagen voor de polemiek tot uitbarsting kwam, sprak professor sportmarketing Wim Lagae voor een goedgevulde aula van 260 toeschouwers ongewild profetische woorden: “De wegeninfrastructuur in Vlaanderen hangt als een zwaard van Damocles boven de wielersport.”

Lagae, samen met Hans Vandeweghe (ex-directeur Wielerbond Vlaanderen) initiatiefnemer van de Staten-Generaal, legde de vinger op de wonde: “De ruimtelijke ordening in ons land is rampzalig voor onze organisatoren en renners. Vlaanderen telt niet alleen wielerkampioenen, maar staat ook bovenaan op de lijst van filekilometers en lintbebouwing. Onze wegeninfrastructuur is uitgebouwd op maat van Koning Auto. Vluchtheuvels, rotondes, bloembakken en andere verkeersremmers maken het wielrennen, dat sowieso al een risicovolle sport is, extra gevaarlijk.”

Op de Staten-Generaal reikte Lagae ook een aantal oplossingen aan. “Een beperking van het aantal deelnemers aan wielervedstrijden kan bijdragen tot de veiligheid van de renners. Bovendien zou dat ook de aantrekkelijkheid van de wedstrijden verhogen, aangezien het peloton het koersverloop minder zou kunnen controleren. Daarnaast pleit ik ook voor een slimme parcoursconcentratie. Door in lussen te rijden leren de renners het parcours beter kennen en zijn zwarte punten grondiger weg te werken. Zo’n parcoursconcentratie biedt ook financiële voordelen: als organisator kan je de kosten beheersen en de fanbeleving verhogen, wat mogelijkheden opent naar ticketing. Toegangsgelden kunnen bijdragen aan een gezonder businessmodel, een ander heikel punt voor veel wielersportorganisaties.” Rony De Sloovere, koersdirecteur van Nokere Koerse – Danilith Classic, pikte tijdens de Staten-Generaal op die denkpiste in. “Onze wedstrijd was dit seizoen aan zijn 69e editie toe en vanaf het eerste jaar hebben de toeschouwers een bijdrage betaald. Dit jaar bedroeg de toegangsprijs vijf euro in de plaatselijke ronden. We slagen erin de lokale omloop perfect af te sluiten, aangezien die alleen via gemeentewegen bereikbaar is. Op Nokereberg zien de toeschouwers de renners negen keer passeren. Dankzij de parcoursconcentratie halen wij inkomsten

uit ticketing en krijgen we ons budget van 175.000 euro rond.” Vraag is of iedere organisator dit model zomaar kan kopiëren. Gilbert Van Fraeyenhoven waarschuwde alvast dat het wielrennen een conservatief wereldje is met zijn eigen gevoeligheden. Van Fraeyenhoven is CEO van Flanders Classics, de koepel boven zes Vlaamse (semi)klassiekers, waaronder de Ronde van Vlaanderen. Vlaanderens Mooiste kreeg in 2012 een nieuwe finale, in lussen getekend rond de Oude Kwaremont en de Paterberg. Het schrappen van de Muur van Geraardsbergen veroorzaakte een ware storm in koersland Vlaanderen. “Er zijn in Vlaanderen drie dingen die je niet doet met een wielervedstrijd”, zei Van Fraeyenhoven half lachend op de Staten-Generaal. “Met je koers wegtrekken van de VRT, toegang vragen en het parcours veranderen.”

Recrea en jeugd

Frederik Backelandt, hoofdredacteur van Grinta, een magazine voor de actieve fietser, kaartte op zijn beurt het veiligheidsprobleem aan in het competitie-recreatieve wielrennen. “Ten eerste zijn er de organisaties van de nevenbonden, waar vaak nog toestanden gebeuren die niet door de beugel kunnen”, vertelde Backelandt, zelf een competitie-recreatief wielrenner.

“ER ZIJN IN VLAANDEREN DRIE DINGEN DIE JE NIET DOET MET EEN WIELERWEDSTRIJD: MET JE KOERS WEGTREKKEN VAN DE VRT, TOEGANG VRAGEN EN HET PARCOURS VERANDEREN”

Gilbert Van Fraeyenhoven, CEO Flanders Classics

"LAAT DE STATEN-GENERAAL GEEN EINDPUNT ZIJN, MAAR EEN BEGINPUNT NAAR EEN MOOIE TOEKOMST VOOR DE PRACHTIGE WIELERSPORT"

Philippe Muyters, Vlaams Minister van Sport

"Ik hou mijn hart vast, maar durf niet te beweren dat in deze competities een ongeval zoals dat van Jempi Monseré niet kan gebeuren. Men zou denken dat je een wedstrijd niet zomaar organiseert, maar vaak heb ik daar toch mijn vragen bij. Op veiligheid zou nooit bespaard mogen worden, maar bij gebrek aan middelen doen sommige organisatoren het toch."

In zijn betoog verruimde Backelandt ook het perspectief naar Wallonië en het buitenland, waar zogenaamde cyclo's of gran fondo's georganiseerd worden. "Organisaties die zich in een schemerzone bevinden", aldus Backelandt. "Het zijn wedstrijden en tegelijk ook geen wedstrijden. De deelnemers – meestal wielertoeristen – krijgen een chip om hun tijd op te meten, maar anderzijds gelden de gewone verkeersregels. De cyclo's moeten uit de schemerzone worden gehaald en aan een re-

glementering worden onderworpen. Anders dreigen nog meer ongevallen te gebeuren zoals vorig jaar op het WK voor journalisten, waar een collega op een tegenliggende wagen is gebotst en daarbij het leven liet."

Recht naar het hart ging ook het getuigenis van Isabel De Craene, mama van drie koersende zonen (zie pagina 13). "Wie achter de dranghekkens van de jeugdkoers zijn oren spitst, hoort dat er wat schort in het Vlaamse jeugdwielrennen", zegt ze. "Het was hoog tijd om dat eens luidop te zeggen. Er valt immers zoveel moois te redden." Met haar ontroerende verhaal hield de wielermama ook een nadrukkelijke oproep voor veilige trainingsinfrastructuur. Een pleidooi dat een verlengstuk kreeg in het betoog van professor Lagae, die het idee lanceerde van vaste en tijdelijke verkeersvrije circuits. "Omlopen waar renners kunnen

trainen. Ik denk aan verlaten industrieterreinen, geënt op het model van het circuit van Zolder." Ook stelde de professor de vraag hoe het komt dat de vele openluchtwielerspistes in Vlaanderen niet professioneel uitgerust worden en er soms slecht onderhouden bij liggen. "Ze bieden nochtans relatief goedkope kansen om in verkeersvrije trainingsinfrastructuur te voorzien."

Voor Luc Rooms, marktanalist en clubleider, is de suggestie om verkeersvrije industrieterreinen als trainingsomlopen te gebruiken slechts één stukje van de oplossing. "Er moet volgens mij geïnvesteerd worden in verkeersveiligheid in samenwerking met de scholen. Jonge renners moeten vroeg of laat toch in het openbaar verkeer rijden. De noodzakelijke vaardigheden zullen ze zich eigen moeten maken." Naar competitiewielrennen toe ziet Rooms toekomst in nieuwe formules. "Ik denk aan een omnium op de weg", gaf hij als voorbeeld. "Een formule met sprinttoernooien, afvallingen, criteriums, achtervolgingen enzovoort. Het voordeel is dat zo'n omnium op een kleine ruimte plaatsvindt, de beleving veel groter is en er ook economisch iets rond kan worden gebouwd."

Task force

Het is hoog tijd voor actie, besloot Lagae, die tegelijk ook zijn bezorgdheid uitdrukte en zijn vrees deelde dat "de wielerbonden niet vlug en slim zullen schakelen". Professor Bart Vanreusel, sportsocioloog aan de KU Leuven, sloot zich bij zijn collega aan. Hij bracht de boodschap dat sportbonden zich niet mogen beperken tot uitvoerende taken, maar ook de capaciteit moeten hebben om zich voortdurend aan de veranderende omstandigheden aan te passen. Beide professoren riepen de Vlaamse sportadministratie BLOSO en het kabinet van de minister van sport op tot de oprichting van een *task force* wielrennen, naar analogie met de *task force* die in een meer efficiënte aanpak van Vlaamse topsportmiddelen resulteerde.

In een afrondende toespraak beantwoordde Philippe Muyters, de Vlaamse minister van sport, de oproep van beide professoren. Enerzijds stak hij een waarschuwend vinger op: "We moeten ons hoeden voor parallelle structuren: een Vlaamse wielersportfederatie en daarnaast tegelijk een *task force*." Anderzijds zei de minister ook dat hij wel het doel achter de *task force* onderschrijft. "Ik vind het fundamenteel dat er één sterke Vlaamse wielersportfederatie staat, die alle kansen krijgt om zich te ontplooien. Tennis, judo en volleybal zijn wat dat betreft goeie voorbeelden." Tot besluit verklaarde hij: "Laat de Staten-Generaal geen eindpunt zijn, maar een beginpunt naar een mooie toekomst voor de prachtige wielersport."

Tussen alle financiële, organisatorische, sociaaleconomische en andere wielersportproblematieken die op de Staten-Generaal van de Wielersport naar voor kwamen, was er ook de groeiende problematiek van de verkeersveiligheid. Deze is des te prangender als het om de Boonens en Van den Broecks van morgen gaat, die als kind het meedogenloze verkeer moeten worden ingejaagd om ons land ook in de toekomst van wielertrots te kunnen voorzien. Wielermama Isabel De Craene bracht als enige dame in het meer dan tien koppen tellende sprekersgezelschap - ook dat is veelzeggend voor de verknoctheid van de wielersport aan haar tradities en verleden - een verhaal vol moederlijke bezorgdheid en nestwarmte. De gevoelige snaar, maar ook relevant. Wielermama's 'managen' hun gezin en de carrières van hun kroost, en zijn zodoende ook sportmanagers. Sport is emotie, en dus hebben ook wielermama's hun plaats op de Staten-Generaal van de Wielersport. En in een sportmanagementvakblad. U leest haar verhaal op pagina 13.